

Експертний висновок
до законопроекту згідно зі статтею 27
Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

«Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення порядку погашення заборгованості споживачів з оплати житлово-комунальних послуг» (реєстраційний № 3613 від 09.06.2020), внесений народними депутатами України Лабою М. М. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Проектом передбачається запровадити обов'язковість реструктуризації заборгованості з оплати житлово-комунальних послуг, що склалася перед управителем, виконавцями відповідних послуг станом на 01 жовтня 2020 року у розмірі, визначеному Кабінетом Міністрів України за видами житлово-комунальних послуг, шляхом розстрочення їх сплати строком до 60 місяців залежно від суми боргу та рівня доходів громадян на дату реструктуризації.

Також проектом вносяться зміни до Законів України:

- «Про судовий збір» в частині звільнення від судового збору під час розгляду справ позивачів, у справах про стягнення заборгованості, а також заявників у разі подання заяви щодо видачі судового наказу про стягнення заборгованості;

- «Про виконавче провадження» в частині розповсюдження певних обмежень на боржників з оплати за житлово-комунальні послуги, які не уклали договорів про реструктуризацію заборгованості та не сплачують поточних платежів.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Відповідно до пояснювальної записки реалізація проекту акта не потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету.

Водночас відповідно до статті 9 Закону України «Про судовий збір» судовий збір зараховується до спеціального фонду Державного бюджету України. Кошти судового збору спрямовуються на забезпечення здійснення судочинства та функціонування органів судової влади. Тому реалізація проекту акта в частині звільнення від судового збору вплине на дохідну та видаткову частини державного бюджету.

Крім того, проведення реструктуризації боргу за природний газ може призвести до розширення підстав для звернень суб'єктів ринку природного газу та ринку електроенергії, на яких покладено спеціальні обов'язки, стосовно компенсації витрат за рахунок коштів державного бюджету відповідно до статті 11 Закону України «Про ринок природного газу» та статті 62 Закону України «Про ринок електричної енергії».

Документ сгенеровано

Сертифікат [58E2D9E7F900307B04000009E0E2F0014838300](#)

Підписувач Драганчук Юрій Олегович

Дійсний з [24.04.2020 13:01:11](#) по [24.04.2022 13:01:11](#)

Міністерство фінансів України

47030-10-3/18794 від 22.06.2020

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Вартісну величину впливу на дохідну та видаткову частини державного бюджету неможливо розрахувати у зв'язку з неможливістю на цьому етапі передбачити кількість позовних заяв та розмір судового збору з вирішенням конкретної справи в майбутньому, а також звернень суб'єктів ринку природного газу та ринку електричної енергії.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Ураховуючи цільове спрямування коштів судового збору, реалізація проекту акта може потребуватиме фінансового забезпечення на здійснення судочинства та функціонування органів судової влади у поточному бюджетному періоді, а також видатків на компенсацію витрат відповідно до статті 11 Закону України «Про ринок природного газу» та статті 62 Закону України «Про ринок електричної енергії».

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Законопроект не узгоджується з положенням статті 7 Бюджетного кодексу України (далі – Кодекс) щодо дотримання принципу збалансованості, оскільки його реалізація призведе до розбалансування видатків та доходів Державного бюджету України.

Крім того, оскільки пропонується набрання чинності цим Законом з дня, наступного за днем його офіційного опублікування, законопроект не узгоджується зі статтею 27 Кодексу, якою встановлено, що закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження або збільшують витрати бюджету) і приймаються не пізніше 15 липня, що передуює плановому, вводяться в дію не раніше початку планового бюджетного періоду, а після 15 липня року, що передуює плановому, вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Законопроект не підтримується.

Щодо звільнення від сплати судового збору

Відповідно до Закону України «Про судовий збір» пільги зі сплати судового збору встановлено лише для фізичних осіб (в більшості випадків для соціально незахищених верств населення).

Запропоноване розширення переліку пільг зі сплати судового збору може призвести до недофінансування судової системи і, як наслідок, порушуватиме конституційні гарантії незалежності судової влади шляхом визначення окремого порядку фінансування судів та забезпечення належних умов для здійснення правосуддя, передбаченого статтями 146, 148 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Водночас слід зазначити, що судовий збір виконує не лише фіскальну, а й регулюючу функцію, і є певним видом стимулювання належного виконання учасниками правовідносин своїх прав та обов'язків. Тому звільнення від сплати судового збору окремих категорій може призвести до зловживань своїми процесуальними правами шляхом безпідставних звернень до судів, зокрема у справах, які можуть бути вирішені без втручання суду, та безвідповідального оскарження судових рішень з огляду на безкоштовність таких звернень.

Щодо реструктуризації заборгованості з оплати житлово-комунальних послуг

Відповідно до вимог Законів України «Про ринок природного газу» та «Про ринок електричної енергії» споживач зобов'язаний забезпечувати своєчасну та повну оплату вартості природного газу та електричної енергії згідно з умовами договорів.

Проведення реструктуризації боргу за спожиті природний газ та електричну енергію без чітко визначених умов та процедури може призвести до розширення підстав для звернень суб'єктів ринку природного газу та ринку електричної енергії щодо компенсації витрат за рахунок коштів державного бюджету.

При цьому у Законі України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» відсутні джерела для відшкодування вищезазначених витрат.

Ураховуючи викладене, питання реструктуризації боргів населення за спожиті природний газ та електричну енергію потребує попереднього підтвердження щодо:

- проведення консультацій із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства стосовно впливу на спеціальні обов'язки на ринку природного газу та електричної енергії відповідно до статті 11 Закону України «Про ринок природного газу» та статті 62 Закону України «Про ринок електричної енергії»;

- проведення консультацій з МВФ стосовно відповідності положенням Меморандуму з МВФ, в якому наголошено на вирішенні питання покращання фінансування НАК «Нафтогаз України» та здійснення реформи енергетичного сектору.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Юрій ДРАГАНЧУК